

ERCIYES

KAYSERİ HALKEVİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

■ ■ ■
Ayrıca Üstat Fahri
Bilge'nin Ahmet Remzi
Akyürek hakkındaki bir
Mektubu ve Kayıplarımız...

Üçüncü cilde başlarken
Erciyes kelimesi

Yapma kudreti ve Zincidere

Sigara Dumanı (Şiir)

Kayserinin Şeref Günü

Kayseride görülen Mide rahatsızlıkları

Türk tarihinde (26 Ağustoslar) ve

Malazgirt Zaferi

Göç (Şiir)

Kayseri ağız kelimeler üzerinde

araştırmalar

Çekmece (Fıkra)

Meslek seçimi

Gençlik ve İhtiyarlık

Sağlık Bilgisi

Kayseride Hayvan yemleri ve istifade

imkânları

Yetişen Türk kadını

Ahmet Remzi Akyürek'in irtihal tarihi

Kayseri sokaklarına Yaraşır Adlar

Orman dâvamız

Reşat OĞUZ

Kemaleddin KARAMETE

Servet DİNDORUK

Ferdi Fahir

Kâzım ÖZYEDEKÇİ

Dr. Kâmil ÖZKARAKAYA

Gündoğdu TURAY

Servet DİNDORUK

Kâzım ÖZYEDEKÇİ

Keuser ÖRGÜCÜ

Ahmet YELDAN

Raşit BENER

Dr. M. Edip TARIM

Kadir GÖZÜBÜYÜK

Rıza SEMBOL

Fahri BİLGE

Kemaleddin KARAMETE

Mehmet BİNER

Evimizin Bir Aylık Çalışma Durumu

Bir müddet durgunluk devri geçiren evimizin çalışmalarını yeniden hızlandırmak için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak ve yeniden üye kaydederek bu faaliyetleri desteklemek maksadile 250 kişilik bir çaylı toplantı yapılmıştır.

Kazanç duygusundan uzak tutularak halkımızın okuma ve dinlenme ihtiyaçlarını cevaplandırmak maksadile kahve ve çay bulunduran bir sa'lon açılmıştır.

Onbeş günde bir olmak üzere aile toplantıları ve eğlenceleri tertip edilmektedir.

Ar Kolunun müzik dersleri her akşam devam etmektedir.

Büyük salon lisenin müsamesine ve konferanslarına açılmış ve gençler tarafında halka temsiller verilmiştir.

Edebiyat Kolu Başkanı Raşit Bener tarafından Türk dili ve

edebiyatı hakkında alâka ile dinleme bir konferans verilmiş bunu, edebiyatımızın muhtelif devrelerinin ünlü şairlerinden seçilen şiirlerin arkadaşlar tarafından okunması tekibetmiş ve hoş bir gece yaşatılmıştır.

Sadi Tek'in Sosyal Yardım Kolu yararına verdiği temsilin geliri ile yoksul vatandaşların bazı ihtiyaçları temin edilmiştir.

Kayakçıların Sivaslı kayakçılarla Gemerikte yarışlara iştirakleri temin edilmiş ve gençlerin ayrıca Erciyes sırtlarından istifadeleri sağlanmıştır.

Köycülük Kolunun, çalışmalarına yeni bir hamle ile başlayarak bunu devam ettirmesi için gerekli tedbirler sağlanmıştır.

Genç heveslerin hazırladığı resimler salonda asılarak halka gösterilmiş sergi yakın bir alâka görmüştür.

KAYIPLARIMIZ...

Pek kısa bir zamanda memleketimiz iki kıymetli varlığını kaybetti. Bunlardan birisi 7-11-944 salı günü vefat eden fazilet timsali, değerli bir âlim, ince ruhlu bir şair, dil ve edebiyat sahasında büyük bir üstad olan Ahmet Remzi Akyürek'dir.

Mumaileyh bilhassa son zamanlarda Kayseri şairlerinin şiirlerini toplamıştı. Bunu bir eser halinde neşretmek istiyordu. Şimdiye kadar bir hayli eser neşretmiştir. Bunların bir kısmı manzum bir kısmı mensurdur. Yakın zamanlara kadar Ankara Kütüphaneler Umum Müdürliğünde çalışmış ve buradan emekliye ayrılmıştır. Yine de hastalığı artıncaya kadar orada vazife görmüştür. Nihayet son devrelerini memleketine dönerek Talas sayfiyesinde geçirmiş ve vefatından iki gün evvel Kayseriye nakledilerek babasının evinde ruhunu teslim etmiştir. Seyyit Bırhanettin mezarlığına defnedilmiştir.

Diğeri 20-11-944 pazarı günü vefat eden mumaileyhin damadı eski Kayseri Milletvekillerinden

ve Sıhhat Müdürlerinden herkese kendisini sevdirmesini bilen ve vefatına kadar da Yüzbaşı olarak orduda hizmet etmekte bulunan sayın Doktor Halit Mazhar Karakaya'dır. Kıymetli bir doktor ve büyük bir insan olan Mehdi oğullarından B. H. M. Karakaya da aynı mezarlıkta kayın pederinin yanına defnedilmiştir.

Gerek memlekete gerek ailelerine bu eşsiz kayıplardan dolayı ERCİYES taziyetlerini sunar ve kederlerine candan iştirâk eder.

Bu münasebetle Ahmet Remzi Akyürek hakkında Üstad Fahri BİLGE'nin yazdığı (İrtihal Tarihi) ni dercediyoruz.

Üstad-ı zi-irfan Ahmet Remzi Akyürek Dedenin İrtihali Tarihi :

*Kadri yâksek merdi-kâmil, yurtta tek Remzi Dede ;
Çekti dünyadan bu gün - hayf- el, etek Remzi Dede !*

*Melevîler Gülşeninde Şeyh Atâullah Dede ,
Sulb-ü pâkinden yetişmiş bir çiçek Remzi Dede !*

*(Şeyh Süleyman-ı Tûrâbî oğlu Ahmet) ceddinin
İsmi almış, mahlûsın yapmıştı ek, Remzi Dede !*

*Misli ender Mesnevî - hân, saki-i irfân iken
Bezm-i fâniden ayâğın etti fek, Remzi Dede !*

*Pehlivan-ı sahâi-i'câz olup bûkmüş idi,
Şâirân-ı asra ait çok bilek Remzi Dede !*

*Çok faziletler, meziyetlerle mevsuf, hassaten ,
Sâhibi vîcedandı; yoktur bunda şek, Remzi Dede !*

*Hakka hürmet, halka hizmetten ferağat etmemiş ;
Râhtı tenden uçağı son âne dek, Remzi Dede !*

*(Ney) le dem tuttum da yazdım, Ârifi tarihini :
Gitti ah! üstad-ı ârif, Akyürek Remzi Dede !*

Kayseri : 7. 11. 1944 - Salı

Fahri BİLGE

ERCİYES

KAYSERİ HALKEVİ DERGİSİ

Yıl : 3

1 Şubat 1945

Sayı : 25

ÜÇÜNCÜ CİLDE BAŞLARKEN

Reşat OĞUZ

İkinci cildini 24 üncü nüshasıyla tamamlayan Erciyes, bu sayısı ile yeni bir çalışma hayatına girmiş bulunuyor.

Bu toprağın çocuklarına ve bu toprağa her yönden faydalı olmak dileğiyle işe başlayan Erciyes dergisi memlekete ferağatla çalışmanın ruhunu varlıklarında bulan ve duyan arkadaşların müşterek mesailerine tevdi edilmiştir.

Taşıdığı ismin özelliklerine liyakatın delili de, bundan böyle, Kayseriyi ilgilendiren onun renk ve kokusundan ateşli ve derin izler taşıyan her memleket yazısına olduğu kadar, yurttaşları aydınlatma yolunda hazırlanacak kültür yazılarına da sayfa ve sütunlarını açmış bulunmasıdır.

Okul sıralarının şuurlu ve heyecanlı hayatı içinde bulunan genç talebe, bunun yanında günlük köy çalışmalarının dinlenme isteyen saatlerinde Köy odasının peykesine yaslanan köylü ve işçi, bu sütunlarda kendini alâka ile saracak konularla karşılaşabildiği kadar, Kayserinin tarihinden, özelliğinden, hayat akışından, mâziye ait nükte ve zekâ parıltısından faydalanmak arzusunu taşıyan her aydın da aradığını burada bulabilecektir.

Erciyes bütün Kayserililerin ve Kayserinin dergisidir.

Onu, her Kayserili vatandaşın avuçlarına, kendi yolunda atılan bir kardeş kalbi gibi bırakmak için, bu memleketin aydın çocuğundan maddi, manevi muzaheret beklemek, bu işi üzerlerine alanların yürekten gelen bir dileğidir.

Memleket davasında karşılıksız vazife yapmanın, memleket işlerine menfaatsiz bağlanmanın köklü ve ateşli azmini benliğinde taşıyan her vatandaş, Halkevini, içinde feragat ve imanla çalışılacak bir birleşme ve anlaşma yuvası kabul ettiği gibi Erciyes Dergisini de kendi düşüncelerini yankılayan bir yayın vasıtası bilecektir. Vatandaşların aydınlık heyecan ve bilgilerinden türlü izler taşımasını istediğimiz Erciyes Dergisi, giriştiği yeni kalkınma ve çalışma işinde samimi bir yürek ve içli bir tehalükle sayfalarını zekâ ve nükte kaynağı Kayserililerin alâka ve müsamahasına açarken, açık nasıyellitemiz bir niyete ve özlü bir gayrete dayanan her çalışmanın başarı ile sunulacağına olan inancını tekrarlamaktan fayda bulur.

(ERCIYES) Kelimesi

Dergimizin adı Erciyes'tir. Kayseri Halkevi dergisi, sadece Kayserinin değil her halde Türkiyenin de en güzel ve muhteşem dağının adını kendisine yaraşır en muvafık ad olarak seçmiştir. Mânevî bakımdan da bu ulu dağa yetişmek azminde olan dergimiz, aynı zamanda dağın ve kendisinin müşterek adı olan (ERCIYES) kelimesinin de doğru olarak telâffuz edilmesine hizmet edeceğine inanmış bulunmaktadır.

Kayseri ve hattâ Erciyesin hâkim olduğu yerler daha doğrusu bütün Orta Anadolu, yüzlerce yıllardanberi bu dağın adını Erciyes olarak telâffuz edegelmıştır.

Kayseride şimdiye kadar müteaddit defalar Erciyes adında gazeteler çıkmıştır. Eski imlâda nadiren kelimelerin sonunda (ş), daha çok (s) görülür. Elimde mevcut eski Erciyes Gazeteleri koleksiyonları bunu teyit ediyor.

Yeni Türk harfleriyle de kayserili bunu böyle yazmakta, söylerken de (Erciyes) diye söylemektedir. Meself: Erciyes Eczanesi, Erciyes Oymağı, muhtelif şehirlerde Erciyes Oteli, Erciyes Bölgesi, Erciyes Kayserisi ve tarihine bir bakış V. s. gibi.

Bunun böyle olmasına rağmen hâlâ bu kelimeye (Erciyeş, Erciyaş, Arciyaş, Erciyas) şekillerinde, ga-

Kemaleddin KARAMETE

zete ve kitaplarda rastladığımız gibi konuşulurken de duymaktayız.

Milyonlarca kişinin Erciyes diye telâffuz ettiği bu dağın ve dergimizin adını diğer vatandaşlarında Erciyes diye telâffuz edeceklerini umuyoruz. Şimdiye kadar bu kelimenin başka türlü telâffuz edilmesi belki de üzerinde durulmamış olmasındandır.

Zaten Erciyesin muhtelif eski dillerdeki adlarının sonunda da (ş) harfi yoktur. Bu dağa eski grekçe Akdağ manasına gelen (Argeos) denirmiş. Sonradan ihtida ederek Türkiye tabiiyetine girmiş olan merhum Viyanalı mühendis Falih Arıman da bu dağın adını kendi nazariyesine göre tahlil etmişti.

Onun nazariyesine göre Türkiye'deki bir çok özel isimler İskitçeden gelme imiş. Erciyes de erkek ilâh manasına gelen Ar-Gay-Os kelimesinden gelirmiş. Fransızlar bu dağa (Argee) derler.

Hattâ 1935 de «Das Erciyes gebiet» Erciyes havzası adında Almanca bir eser çıkmıştır. Burada bile istediğimiz telâffuza riayet edilmiştir. Başka dillerde de bu dağın adı Erciyes diye yazılmaktadır.

Türkçe Erceğiz, Erceses, Ercees gibi kelimelerden gelmiş olması düşünülse bile bunların sonunda da (ş) yoktur.

Zaten bu dağ eski devirlerde mâbut addedilmiştir. Bir ilâh sayılan bu dağın adı da tek olmalıdır. Nitekim bir seneye kadar tatbik edilecek olan Kayseri şehrinin son ve kat'i plânını hazırlayan Nafia Bakanlığı imar heyetinde bulunan, aynı zamanda Yüksek Mühendis ve Mimar okullarında profesör olan B. Olsner de Kayseriden dönüşünde Mühendis Okulundaki bir dersini Kayseriye hasretmiş ve Erciyesi şöyle tavsif etmiştir.

«Avrupa, Asya, Afrika, ortasında Anadolu tahtı, bunun ortasında mâbut Erciyes»

Bu ululuk timsâli dağın adını şairlerde «Erciyes» olarak kullan-

mışlardır. Bunların başında ünü halk şairleri Karacaoğlan ve Seyrani gelir. Dergimizin ilk sayısındanberi (Erciyes) için yazılan bir çok nesir ve şiirlerde de kelime bu şekilde kullanılmıştır.

Binaenaleyh (ş) harfi eski imlâda her halde bir sehiv yüzünden kalmıştır. Sonunun nadiren (as) olarak bitmesi de eski imlâda (elif) harfinin bazan (e) olarak okunmasından ileri gelmiş olsa gerektir.

Erciyes kelimesinin şiirde kâfiye olarak kullanıldığını gösteren bir kaç örneği de noktai nazarımızı teyit için buraya alıyoruz.

Kayserili merhum Küçük Salim Efendinin bir kıt'ası:

Harap olsa bütün belde, vazife eylemez kimse

Ne bir şahsı râhim eyvak! ne bir feryad res kaldı.

Ekâbiri vatandan teselli bahşolur ancak,

Nazarkâh-ı ahalide hemen bir Erciyes kaldı.

Dergimizin çıkması münasebetiyle Feride Berkmenin bir kıt'ası:

Duydum çıkacakmış yeni mecmua

Kalbimde uyandı âni bir heves.

Dilerim o beyaz zirveli dağdan

Yükselsin şerefle şirin Erciyes..

YAPMA KUDRETİ ve ZİNCİDERE

Servet DİNDORUK

Yokluk, iştihatsızlığın gayesidir. Maddede şekil değişikliği yapmak; teklik yerine çokluğu ikame etmek; çokluk içinde gözün düzen

zevkini tatmin, dimağın tasarruf ve verim yapıcılığını artırmak isteğiyle, benzerleri bir arada toplamak, onları cins ve boy sıralarına göre tertiplemek, bunların hepsi yapma ihtirasının bitip tükenmek bilmiyen meyvalarıdır. Kâinata her köşe, bir meyva bahçesidir. Her zerre toprak, lezzeti hürelere kadar işliyen bir meyvanın ilk mayasıdır. Toprağı görebilenler içinde, bahçesiz ve meyvasız kalan yoktur.

İştihatsızlık, hayat kuvveti üzerinde kendini gösterirse kıyamet endişesiyle uykuyu kaçırmak kadar akla yatık bir hareket yoktur. İştihatsızlık, vatan ve millet işlerinde, bir parça da hayat kuvvetlerine bulaşarak, kendini kösterirse acı bir hakikatin kesip attığı kötü bir sona doğru gidiş vardır. En ilâçsız dert, kitlenin hayat kuvvetleriyle desteklenen varlık çatısının mukavemetsizliğidir. Vatan ve

millet mefhumunu, üstün dereceli bir sihre bürüyen renk ise, hayat kuvvetlerindeki biteviye fıskıran tazeliğidir. Cumhuriyet Türkiye'si, bu

neviden bir tazeliğin fıskırdığı bir memleket-tir. Bu memlekette da-ima yeni kuvvetlerin, taze enerjilerin, eskiyi geçen fikir ve düşüncelerin bol bol hasat edildiği, uzun ve geniş tarlalar vardır. Burada taşın taş üstüne konması gibi en basit bir iş bile bir yeni kudretin habercisi olmak gibi bir hususilik taşır. Hayat kuvvetlerinin iştihatsızlığa yüz vermemesi saadeti, böyle bir keyfiyet meselesidir.

Kayseriye onsekiz kilometre uzakta bir Zincidere köyü vardır. Burada, bilhessa keyfiyet bakımından, som vatan heyecanı verecek kadar ahenkli, yeni yapılmış, bazı varlıklar arasında,

aynı enerjinin eserlerinden birini seyrederken kendimi, hasretle yandığım memleket hülyâlarından birine kavuşmanın sarhoşluğu içinde buldum. Bu, bir şehitler abidesi idi ki Kırmızı Beyaz'ın buradaki dalgalandığında, çok keskin bir Türklük

Sigara Dumanı

**İki nazik parmağın,
Kan damlası dudağın,
Uçurduğu yumağın,
Hali benzer rüyaya..**

**Kıvrılarak dönerek,
Mavi tüller örerek,
İnsan bunu görerek,
Bazan dalar hüyaya..**

**Havadaki uçuşun,
Süzgün, mahzun
duruşun,
Tatlı hülya kuruşun
Sonu döner sevdaya..**

Ferdi Fahir

KAYSERİNİN ŞEREF GÜNÜ

(M. Kemali'n Kayseri'yi şeref-lendirdikleri günün 25. yıl dönümünde Halkevinde yapılan toplantıda K. Özyedekçi tarafından söylenen nutuk)

« Heyeti Temsiliyenin geleceği haberi üzerine, bir haftadanberi Kayserice tedarikat-ı azime yapılmış ve yevmi vurutlarında Kayseriye birbuçuk saat mesafede şehre kadar mümtet azim bir kalabalık şiddet-i serm'aye rağmen, intizar eylemiştir. Akşama doğru gelen müteaddit süvari ve Kuvayi Milliye müfrezeleri, heyeti muhteremenin vürudunu tebşir eylemesi üzerine tufan-ı meserret içinde kalan kadın, erkek, çocuk, mekâtib-i islâmiye ve hiristiyanıye talebe ve talibatının ve bütün efrad-ı milletin umumî bir galeyan ve heyecan içinde, uzak mesafeden otomobilden inen Mustafa Kemal Paşa Hazretleri ve rüfekâyı muhteremeleri her çehrede ve her Türk'te taşan samimî bir muhabbet gösteren umum milletin sufufu ihtiramıyesi ve cemiyet-i muhtelifi arasından ve debbağ es-

heyecanile dolmamak ne tatlı bir imkânsızlık oldu. Ne mutlu bu köyün, babası şehit olanlarına ki, iki tarafında kahramanlık şiirleri nakşedilmiş olan yüksek bir abidenin göğsünde dünyanın en şerefli bayrağının serin hürriyet rüzgârları altında babalarını ateş renkli isimlerini okuyabiliyorlar ve şehitliğin sadece, öbür dünya saadeti bahşeden

nafı önünden geçmekte iken kurbanlar zephedilmiş ve alkışlar arasında maşıyan şehre dahil olmuştur. »

Sayın Hemşerilerim,

Yukardaki satırları [Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Heyeti Temsiliyesinin bundan tam 25 yıl önce bugün Kayseriye gelirken nasıl karşılandığını anlatan ve o zaman Sivas'ta çıkmakta olan « İrade-i Milliye » gazetesinin 5 Kânunu sanî 1336 tarihli 19. sayısının Tarih Vesikaları dergisinde çıkan suretinden aldım.

Zulmet ve kasvet bulutlarının yurdun ufku sararak halkta yer yer ümitsizlik belirtileri görülmeğe başladığı bir zamanda, bir münci olarak yetişen Mustafa Kemal'in 1919 yılının 19 Mayıs'ında Samsun'a çıktıktan sonra halkla temasa gele-

den bir kutsallıktan ibaret olmadığını, gelip geçerken, göğüslerini gere gere hissedebiliyorlar.

Ne mutlu Zincidere'deki Gedikli Ortaokulun alev gözlü müdürü Halil Nuri Yurdakul'a ki vatanın تنها bir köşesinde böyle bir varlık yaratabilmek için Türkesi has ve Türkiye'ye lâyık bir kudreti nefsinde bulabilmiştir

rek, onların dertlerini dinliye, dinliye ve onlara «sine-i millette bir ferd-i mücahit olarak» çalışacağını müjdeleyip umutlar suna, suna yürüyüşünün ve Türk Kâbesi Ankara'ya geçmek üzere Kayseri'ye gelişinin bugün 25. yılını kutlamak için baraya toplanmış bulunuyoruz.

Samsunda başlayarak Erzurum ve Sivas'a uğradıktan sonra Kayseriden geçen bu yolun İstiklâl Savaşı bir devamı olmuş, Mustafa Kemâl bu bu kurtuluş yolunda «Şefkat ve cıvanmeritliğine güvendiği, bitmez feyiz ve kudret membaından ilham ve kuvvet aldığı millete dayanarak» en başta yürümüş ve yumruğu «Tanrı kinci» olarak müstevlileri ezmiş ve yurt üstündeki o kara bulutları dağıtarak Türk Milletinin ezeli tarih hasletine malik cesaretini dünyaya bir kere daha ilân ve isbat etmiştir.

O gün eli silâh tutanlar bu davanın asıl imanlıları olarak kanlarını yurt uğruna seve seve akıttılar ve semamızda birleşen ulvi ruhları vatan kutsiyetimizin bir sembolü olarak duruyor.

Ata'nın ruhu da bugün yine onlarla beraber ve yine onların önünde bizim içimizde bulunuyor.

O gün yeni doğanlar, bugün vatan müdafasının talimlerini öğrenmiş, gerektiği zaman, evvelkilerin evlatları olduğunu gösterecek duruş ve bakışları ile bir kuvvet abidesi halinde sınırları bekliyorlar.

Mustafa Kemal, yol gösterdi, yürüttü; yürüttü ve yükseltti... Nihayet binbir mücadeleden sonucu olarak temin edilen genç ve kıymetli eserini, bizlere emanet ederek ezeli istirahat çekildi, O'nun Kemalizm yolunda bir elimizde meş'ale, bir

elimizde kılıç olarak imanla, inanla, başımız dik, anımız açık, gururula yürüyoruz. Vatana uzanmak küstahlığını gösterenlerin ellerini o kılıçlı keseeek, o meş'ale ile yakacağız.

Eğer dikilirse bir kengöz kutsal yurduma, Hazırız ders vermeğe elin haydut kurduna...

Yurt ve millet bahsinde ne kadar hassas olduğumuzu bilen harp, bugün onun için yurdumuza girmemiş ve hudutlarda kalmıştır. Teçrûbe edilmiş şeyi, denemeye kalkmanın nedamat doğuracağını bilen harp, onun için içeri sokulmak cesaretini gösterememiştir.

Bu büyük günü idrakten doğan neş'e ve sevincimizin manası hakkında söylenecek her söz azdır ve bu yurt davasında Kayseri'nin canla başla çalışmış olduğunu da burada söylemek zannımca bir tefahür olmasa gerek. Gerçi bu kutsal cidalde her yurt parçası kendisine düşeni yapmıştır. Bu, bir ödevdi; hattâ borçtu. İşte Kayseri, düşman çizmesi görmemiş olmasına rağmen, bunun acısını içten duyarak silâha sarılıp koşmuş ve Heyeti Temsiliye'nin o zaman da söylediği gibi «Anadolu'nun kalb-i heyecanı» olmuştur.

Sözlerimi, Heyeti Temsiliye'nin Kayseri halkına kendilerine karşı gösterilen ılık ve içten bağlılığın ifadesi olan beyannamesini okuyarak tevsik etmek suretile bitirmek isterken Ata'dan açılan boşluğu doldurmak suretile acımızı dindiren ve milli bütünlüğümüzün koruyucusu ve timsali Milli Şef İnönü'nün adını derin hürmetle anar ve Ulu Tanrının başımızdan eksiltmemesine yalvarırım.

«Anadolu'nun hayat-ı ıktisadiyesinde ebedî bir mevki-i bölendi

olan Kayseri'nin Heyeti Temsiliye'ye açtığı ağıuş-ı samimiyet ve uhuvvet o kadar hâr, o kadar nevazışkâr oldu ki, muhterem kayserililere aleni bir lisan-ı minnet ve şükran ile hitabetmeye lüzum gördük. Kadın, erkek, çocuk bütün efrad-ı milletin umumî bir galeyan ve heyecan ile izhar ettiği teveccüh ve samimiyet, Heyeti Temsiliyeyi teşkil eden nazîz fertlerin şahısları itibarile değil, asıl müteveccih olduğu gaye-i mukaddese-i vahdette bilâ istisna her kalbin birleşmiş ve her kuvvet ve şahsiyetin itilâf ve irtibat etmiş bulunması cihetile pek kıymetli ve pek ulvî mahiyettedir. Heyet, etrafında her çehrede ve her Türk'ten taşan tufan-ı muhabbet ve samimiyet içinde hayatını vakfetmiş olduğu mesainin âmali milliyeye tamamen istinat ettiğini görmekte bahattiyar ve memleketin yegâne haris-i tamamiyeti ve milletin ilk ve son çare-i necat ve selâmeti olan bu vahdet devam ettikçe istikbalin telâfi-i mafatina behemal imkân bahsedeceğinden ümit var oldu. Bu tahassüsât ile gaye-i milliyeye daha kuvvet ve metanetle yürümek için

milletin azim ve imanına istinat ettiğini hissederek müteşekkîr kaldı. Anadolunun kalb-i heyecanına bu seyahatimizin ilk merhalesinde Kayseride temas ettik. Bu temasın bıraktığı hatıra-i hürmet ve merbutiyeti ve şahsen mütehassis olduğu-muz asar-ı uhuvvet ve nezaketin tevlit ettiği hissi şükranı ömrümüz oldukça muhafaza edeceğiz. Gayemize şiddet-i merbudiyyetin yüreklerimize bahşettiği hissi ıftihar ile seyahatimize devam ederken arkamızda bütün Anadolu'nun bütün teheyycat-ı vatanpervaranesini nefsinde en güzel temsil ve tecelli ettirmiş kuvvetli, zeki, muktedir, samimi bir merkez-i faaliyet mevcut olduğunu daima düşünerek müftekir olacağız.

Bu tahassüsâtı ve ıftihar hislerini bize hissettirdiğinden dolayı Kayseri'nin muhterem ahalisine teşekküratımızı alenen takdim ve gayeye müteveccih mesaide daima kalben müttehit kalarak arz-ı veda ederiz.

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Heyeti Temsiliyesi namına

Mustafa Kemal

Ey Türk Genci, Ata'na lâayık olmak için O'nun yolunda ögün, çalış güven...

Kâzım Özyedekçi

KAYSERİDE GÖRÜLEN MİDE RAHATSIZLIKLARI

Dr. Kâmil Özkarakaya

Kayseride şu hastalık fazla bu hastalık ta azdır diye kat'i bir şey söyleyebilmek için sistematik bir şekilde yapılmış istatistiklere ihtiyaç olduğu inkâr edilmez bir hakikattir. Fakat bir atalar sözü vardır: "Görünen köy kılavuz istemez..." der. İşte ben de bu sözden cesaret alarak gördüklerimi ve duyduklarımı kılavuzsuz olarak yazmak istiyorum.

Konu olarak ele aldığım mide rahatsızlıklarını bütün teferuat ile anlatmak bu sayfaların işi elbette değildir. Bunların çeşitlerini ve tedavilerini de inceleyecek değilim. Sadece bu rahatsızlıkların husule gelmesinde rol oynayan bazı fena itiyatları hülâsa edeceğim. Hemen şunu da yine tekrar ilâve edeyim ki mide rahatsızlıklarına biraz sebep gibi göstereceğim hallerin ne dereceye kadar doğru olduklarını ispat edecek denemeler de yapmadım. Yalnız aşağıda sıralıyacağım itiyatların bir çok âlimlerin nazariyesine istinat ettiğini de kaydetmek isterim.

Türkiyemizin hemen her tarafında olduğu gibi Kayseride de bu kötü itiyatların varlığından doğduğunu zannettiğim mide rahatsızlıklarının sebepleri.

1 — Baharatlı yemeklerin pek çok yenmesi: Bunların başında sucuk ve pastırma çemeni gelir. Dikkat buyurulsun pastırma demiyorum. Zira bunun gıda bakımından kıymeti 7 Ocak 1945 tarihli Ulus'ta çıkan Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi Sağlık Koruma Bakterioloji ve Besin Kontrolü Asistanı Dr. M.Karasoy'un yazısında da işaret edildiği gibi artık belli olmuş ve ilmen sabit kılınmış bir hakikattir. Orda da tavsiye edildiği üzere çemeninin yenmemesi doğru olur. Zira bu nevi baharatlar hemorhoid ve bir takım cilt rahatsızlıkları da yaparlar ki buna bir başka yazımda temas edeceğim.

2 — Hamur işlerinin pek çok yenmesi: Hem de bu hamur işleri yenirken dünyanın hiç bir tarafında böyle leziz yemek yapılmadığı da ilâve edilir. Hal-

buki bu yiyecekler midneyi düşürmekten başka bir işe yaramazlar.

3 — Yemeklerin muayyen zamanlarda yenmemesi: Bilhassa esnafların öyle yemeğinin zamanı hiçbir gün evvelki güne uymaz. Birgün saat 10 da ertesi gün 16 da yerler ki bunları nice defalar gördüm. Belediyemizin yerinde olan bir karar ile öyle vakti dükânlar kapatıldığı halde itiyatlarında ısrar edenler maalesef yine mevcut.

4 — Her işte olduğu gibi yemek işinde de acele edilip lokmaların tam çiğnenmemesi.

5 — Akşam yemeklerinden sonra çabuk yatma ve midede hazım başladığı bir sırada su içme.

6 — Nihayet dişlere lâzım gelen ihtimamın gösterilmemesi. Bir âlimin "İnsan, mezarını dişleriyle kazar..." sözünü burada hatırlatmak isterim.

Şuhalde herkes baharatlı gıdaları ve hamur işlerini azaltır, yemeğini zamanında ve lokmalarını tam ezdikten sonra yutar ve diş hıfzıssıhasına ve hazım kaidelerine biraz riayet ederse mide rahatsızlıklarının bir çoğu ortadan kalkmış olur.

Bu fena itiyatlar çocukluktan başladığı için onlardan doğan çocuklar da kendileri gibi cılız yetişiyor.

Peygamberimiz "Her hastalığın başı mideden başlar..." demiş ki doğrudur. Başka hastalıkların da baş göstermesi ihtimalini hesaba katarak en ufak bir mide rahatsızlığını ihmal etmiye hiç gelmez. Hemen bir doktora giderek onun vereceği tertipleri almalı. Aksi takdirde bu ufak rahatsızlık bir büyük mide hastalığına yol açar. İş işten geçtikten, eve hırsız girip eşyaları çalıp götürdükten sonra kapıya kilit vurmamak bir işe yaramaz.

Türk Tarihinde " 26 Ağustoslar " ve MALAZGİRT ZAFERİ

Yazan
Gündoğdu TÜRÂY

Tarihimizde yıldızla yazılacak pek çok ünlü günler vardır. İşte bunlardan biri - belki de en başa yazılacaklardan biri - 26 Ağustos tur ki bu tarih bir ikiz kardeştir.

26 Ağustos'lardan birincisi, 26 Ağustos 1071 Anadolu'da Türk egemenliğini ka'î şekilde kurmuştur. A. A. Vasiliev'in dediği gibi (1) Mantzikiert (2) hezimet, imparatorluk için aslî bir ehemmiyette olan Anadolu üzerindeki Bizans hakimiyeti için öldürücü bir darbe oldu. Anadoluyu Türklüğe "Anayurt .. yaptı.

26 Ağustos'un ikincisi, 26 Ağustos 1922, Malazgirt'de kurulan Anadolu Türk egemenliğini yıkmak, kendi ellerine almak isteyenlerin, denize dökülmelerini temin eden. Türk hayat ve istiklâlini kazandıran, yaşama yolunu açan gündür.

26 Ağustos'ların birincisi, Anadoluyu Türklüğe armağan etmiş; ikincisi de bu kutsal armağanı gasbetmek isteyenleri Ege

denizi balıklarına yem yapmıştır.

26 Ağustos 1922 zaferi, onu yaratanın dediği gibi "Bu eser Türk Milletinin hürriyet ve istiklâl fikrinin lâyemut eseridir .."

26 Ağustos 1922, düşmana "vatanın harimi ismetinde ..", son ve kat'î darbenin indirildiği gündür. Lozan'da kalemle imzalanan zaferi hazırlayan sayısız kılıç zaferlerinden sonuncusunun başlangıcıdır.

26 Ağustos'ların birincisi olmasaydı Türklük Anadoluya giremeyecekti; ikincisi olmasaydı, birincisiyle kazanılan Anadolu-muzda "hakkı hayatımız .. kabul edilmeyecekti.

* * *

Ben bu yazımda bu iki kardeş zaferden birincisini anlatmağa çalışacağım. Bu işin zorluğunu biliyorum. Çünkü, bu mevzu üzerinde ne kadar kalem oynatılsa,

(1) A. A. Vasiliev (Arif Müfit Mansel); Bizans imparatorluğu tarihi, C. 1 S. 451 Ank. 1943

(2) Malazgirt

onları yaratanların oynattığı kılıçların başardığı işler karşısında çok sönük kalır. Ben onların yaptıklarını, yarattıklarını sadece tekrarlamakla aziz ruhlarını şadetmek istedim. O kadar.

26 Ağustos 1071 (27 zilkade 463) Malazgirt zaferi ve onu yaratan: 11. yüzyılın ikinci yarısında Bizans imparatorluğu doğudan gelen bir Türk akınının memleketinin doğu sınırları için büyük bir tehlike olduğunu hissetmeğe başladı. İmparator bu endişesinde haklı idi. Çünkü: A. A. Vasiliev'in dediği gibi (3) 11. asrın ortasından itibaren Selçukiler Bizans tarihinde başheca rol oynayan kavimlerden biri oldular. Çünkü bunlar Anadolu ve Kafkas hudut vilâyetlerini tehdit ettiler.

1040 tarihinde DENDANAKAN zaferiyle büyük bir imparatorluk kurmuş olan, Selçuk Beyin torunları daha Çağrı ve Tuğruk Beyler zamanında Anadoluya akınlar yapmağa başlamışlar. Bu topraklarda Bizans egemenliğine son vermek için çalışmağa koyulmuşlardı.

Bu hareketler, zaten zayıf bir durumda bulunan Bizansın başında bulunan 10. Kostantin Dukas'ın huzur ve rahatını kaçıırıyordu.

Selçuk ülkesinde 20 Ocak 1029 (1 Muharrem 420) de mü-

him bir güneş doğdu: Selçuk hükümdarı Çağrı Beyin bir oğlu olmuş, 26 Ağustos'u yaratacak kahraman doğmuştu ALP ASLAN..

Alp Aslan, bu 26 Ağustos kahramanı, daha gençliğinde ve babasının sağlığında Malazgirt gibi .. Anadolu üzerindeki Bizans hakimiyeti için öldürücü" olan zaferi yaratabilecek mert ve becerikli bir kumandan olduğunu isbat etti. Zaferle sona eren seferlerinin mükâfatı olarak babası tarafından Horasan tahtına veliaht yapıldı. Ve Babasının son seneğinde hakikî hükümdar kesildi. 1063 yılı eylülünde amcası Tuğrul bey evlât bırak-

madan ölünce, bir müddet sonra halife al-Kaim bi-Amr Allah'ın topladığı bir kurultayda 27 nisan 1064 (7 cemaziyelevvel 456) de tantanalı bir şekilde Selçuk

(3) Aynı eser, S. 450

G Ö Ç

*Eir kaçıcılık şehir amma
Sarayı var, sultanı var..
En ilâhî musikiden,
Bizi saran ezanı var..*

*Ne güzeldir bu şehirde
Yaseminler gibi solmak!
Muz, Portakal bahçesinde,
Lezzet için sabır olmak..*

*Cem sultanın türbesinden
Bir avuç toprak getirmek,
Âdem, Havva meyvesinden
Tatlı meyveler yetirmek..*

*Bu şehirde mevsim olmak
Yaşamak her cüvhesiyle;
Kaybolan cenneti bulmak,
Uyanmak yar busesiyle..*

*Sıra sıra servilerden
Gölge çalıp, yola düşmek
Gerek oldu gönülceğiz
Bu şehirden bize göçmek..*

Servet Dindoruk

Sultânı ilân edildi.

Her zaman ve her devirde olduğu gibi, Alp Aslan da saltanatının ilk zamanlarında bir takım dahilî isyanları - askerî dehası, sürat ve enerjisi sayesinde - bastırmakla meşgul oldu. Bu tehlikeleri ve akrabasından Kutulmuş belâsını atlatır atlatmaz ordularına „Hedefiniz Bizans sınırlarıdır“ emrini verdi. Yolda, çığ gibi, yuvarlandıkça büyüdü, büyüdü. Bir çok beyler ve emirler kendisine katıldı. Meydana gelen bu Türk seli Gürcistanı istilâ edip vergiye bağladıktan sonra Kars ve Ani'yi aldı. Fakat ileri harekate devam edemedi. Çünkü, zaferler kazanmağa giden Arslan'ı, kardeşi Kavurd, asıl hedefinden çevirdi. Kavurd Kirman'da kıyam eder bir hal almıştı. Daima sürat ve enerji ile hareket eden Sultan, cebri yürüyüşle okadar kısa bir zamanda Kirman'da Kavurdun karşısına dikildi ki Kavurdda bu hal karşısında şaşırıp ona „arzı tabiiyet“ etmekten başka çare bulamadı.

Bundan sonra Alp Aslan bir daha bu türlü tehlikelere maruz kalmamak için, Merv'e gidip oğulları Melikşah ve Ars-

lanşah'ı Gaznevilerden prensesler ile evlendirerek, hâkimiyetini ve gerisini sağlamlaştırdı. 1068 yılında Sultan Alp Arslan, gözünü daima garbe - Anadoluya - dikmiş olduğu için, ikinci defa olarak Aras'ı geçip Gürcista kralı BAĞRAT'ı arz-ı tabiiyete mecbur eyledi. Bu sırada Sultân'ın ilerlere göndermiş olduğu ümeradan Gümüş Tekin, Afşin ve Ahmet Şah gibi kumandanlar da Anadolu'da Bizansa karşı pek çok muvaffakiyetler kazanıyorlardı. Hattâ Afşin, Malatya civarında bir Bizans kuvvetini hezimete uğratarak Kapadokyanın merkezi olan ÇEZAREA (Kayseri)'yi alarak orta Anadolu içlerine kadar girmiş oldu.

Selçuk kuvvetleri Anadolu'da bu türlü ileri harekate devam ederken 1067 yılında Bizans imparatoru 10. Kostantin Dukas „ölmüş ve Bizans tahtı karısı EVDOKİA MAKREMBOLİTİSA ya kalmıştı. İlerliyen Selçuk tehlikesi karşısında askerî parti İmparatoriçeyr Kapadokya'lı muktedir bir general olan ROMANOS DİOGENES ile evlenmeğe mecbur olması üzerine Romanos Diogenes, IV. Romanos Diogenes adıyla 1067 yılı sonuna doğru Bizans tahtına çıktı.

(Sonu var)

Folklor Köşesi :

KAYSERİ AĞZI KELİMELER ÜZERİNDE ARAŞTIRMALAR

III

K. ÖZYEDEKÇİ

(Geçen sayıdan devam)

Bundan evvelki yazımda ağız değişikliğinin sebebi üzerinde nazik fikirler ileri sürerken, asıl fark sebebi olan fonetik bahsine, haddim dışında bir bilginlik işi olduğu için dokunmamıştım. Bunun sebep ve mahiyetini incelemeyi ehline bırakarak Kayseri'nin kendine hâs mahallî ağzına ait görüşlerimize dönelim.

A — Kayseri halkı ağzında ilk kulağa çarpan şey (a, u, ı, o) gibi kalın düz ve yuvarlak sesli harflerden evvel gelen ve kelimenin başında bulunan (K) ların (G) olarak telâffuzudur.

Kayseri — Gayseri
Koyun — Goyun
Kız — Gız
Kurt — Gurt

Misallerinde olduğu gibi.

B — Eğer (K) harfi (a,u) kalın geniş sesliler ortasında veya kelimenin sonunda ise o zaman bu, genizden gelen (H) sesile söylenir.

Sokak Tokat Ayak
misallerindeki gibi.

(E, İ, Ö, Ü) ince düz ve yuvarlak seslilerden evvel gelen (K) ların hemen hepsi hiç değişmez. (Keçi — Geçici) (Kendi — Gendi) gibi birkaç kelime müstesna.

Kepek Kilim Kürtün Köpek
misallerinde olduğu gibi.

Eğer (K) lar düzeltme işaretli (â) (û) lardan evvel gelmişse sertliklerini değiştirmezler.

Kâmil Kâse Hükümet (Hükümet) misallerinde olduğu gibi.

C — Bazı kelimelerdeki (ü) sesi (ö) olarak söylenir.

Güzel — Gözel

Büyük — Böyük gibi.

Ç — Şimdiki zaman kiplerine (Hal sigarası) ait fiillerde zaman takısının (r) leri, üçüncü tekil ve çoğul şahıslar hariç diğerlerinde hiç kullanılmaz ve çekimi de ikinci tip şahıs takıları ile olur.

Geliyom — Geliyorum

Geliyon — Geliyorsun

misallerinde olduğu gibi.

D — Şimdiki zaman (Hal), gelecek zaman (istikbal), geniş zaman (Muzari), İstek (İltizamiye), gereklik (Vücubiye) kiplerile Rivayetin bütün haber ve dilek kiplerinin çekimlerinde birinci çoğul şahıs takısı olan (iz) daima (K) olarak söylenir. ve rivayette şahıs takılarından evvel bir de (S) harfı ilave edilir.

Geliyok — Geliyoruz

Geleceek — Geleceğiz

Gelirik — Geliriz

Gelek — Gelelim

Gelmeliyik — Gelmeliyiz

Gelmişmişik — Gelmişmişiz
Geliyormuşuk — Geliyormuşuz
Gelecekmişik — Gelecekmişiz
Gelirmişik — Gelirmişiz
Gelseymişik — Gelseymişiz
Gelmeliymişik — Gelmeliymişiz
misallerinde olduğu gibi.

E — (ç, f, h, k, p, s, ş, t.) sekiz sert harften birile biten kelimelerin sonuna getirilecek sert harfli takılardan bilhassa (T) ler daima (D) olarak söylenir.

Almış-tır — Almış-dır
Kasap-tan — Kasap-dan
Bakraç-ta — Bakraç-da
v. s. misallerde olduğu gibi.

F — (L, R) Harflerile başlayan bazı kelimelerin baş tarafına büyük ses uyumuna göre (i, ı) harfleri ilâve edilerek konuşulur.

Recep — İrecep
Ramazan — İramazan
Raf — İraf
Lâzım — İlâzım
Leğen — İlâan v. s. gibi

G — Şahıs zamirlerinin I. II. III. tekil şahıslarının (a) lı hali ile tamlıyanları (muzafünleyh) şahıs zamerinin ikinci tekil şahsı olupta söylenmiyen isim tamlamalarının (izafet terkiplerinin) her iki ödevi gören tamlananların (muzaf) (a) lı halinde araya getirilen (n) kaynaştırma harfi genizden gelen bir sesle söylenir.

Bana Sana Ona Odana
Boyuna Duvarına Evine
misallerinde olduğu gibi.

H — (e) den evvel gelen ve (y) ile başlayan kelimelerin (e) sesi daima (i) olarak söylenir.

Yetmiş — Yitmiş
Yeşil — Yişil
Yer — Yir
misaherinde olduğu gibi.

I — Noruyon a ? (ne yapıyorsun ağa ?) konuşması da kayseriye has bir söyleyiştir.

Saydığım bu maddelere daha da ilâve edilmesi mümkün olmakla
Devamı Sayfa 16 da

Fıkra:

ÇEKMECE

Türkçeye çeviren
Kevser ÖRGÜCÜ

Çocuklarının muhabbeti uğruna kör olmuş bir aile babası bütün malını onlara vermişti. Onlar da mukabilinde her birisi sıra ile babalarını beslemeyi ve evlerinde oturtmayı üzerlerine almışlardı.

Evvelâ çok iyi mua-

mele edildi. Fakat sonra birdenbire kendisinin tahkir ve ihmali edildiğini gördü. Bunun üzerine zengin bir banker olan dostlarından birine derdini anlatmıgitti. Banker ona:

— Artık oğullarınızın size karşı hürmeti kal-

madı, çünkü onlarsizin fakir olduğunuzu ve kendilerine hiç birşey bırakmayacağınızı biliyorlar. Ben sizin eve şu yirmi torba altın parayı neklettireceğim. Siz bir taraftan bunları saklamağa, diğer taraftan gürültü ile saymağa

MESLEK SEÇİMİ

Ahmet YELDAN

Kendisine en uygun mesleği seçmesi lâzım gelen bir gencin kendi kendine soracağı «ne olacağım?» sualini kısaca cevaplandıralım. Bu sualin cevabını bulmak her insanın hayatında en çetin işlerden biridir. Bu günkü cemiyetlerde sayısız meslekler vardır. Meslek seçmeğe insanı zorlayan ilk sebep hayatını kazanmak zaruretidir.

Hayatı kazanmak fikrinin içinde kendini ve kendinden olanları yaşatacak kadar para kazanmak, müstakil bir fert olarak yaşamak düşüncesi gizlidir. Fakat mesleği yalnız

bir para kazanma vasıtası olarak insanın bütün hayatını bağhyacağı işten zevk alması, onda kendi kuvvetlerini belirtmek, yarattığını göstermek imkânlarını da bulması lâzımdır. Bunun için en önemli şart herkesin en faydalı olabileceği, ne iyi çalışabileceği mesleği seçmesidir.

Meslek seçimi, ferdi olduğu kadar, cemiyeti de ilgilendiren bir meseledir. Her meslekteki insanların çalışmaları cemiyet hayatını devam ettirir. Bu sebepten geliş güzel meslek seçimi her iki taraf için de zararlıdır.

Hayata atılan gencin mesleğini

ve kendilerine göstermeğe çalışın. Oğullarınız sizi zengin zannettikleri andan itibaren hakkınızdaki hareketlerini değiştireceklerdir.

Zavallı baba bu hileye razı oldu. Odasına girdikten sonra dostu bankerin altınlarını saymağa ko yuldu. Paraların gürültüsü uzaktan işitiliyordu. Oğulları koşup geldiler, anahtar deliğinden babalarının para torbalarını doldurup boşaltmakla meşgul olduğunu gördüler. Akşam ona:

— Baba, bu sabah saydığımız altınlar ne idi diye sordular.

Baba onlara:

— Bu, ticarete kullanmak için ayırdığım ve bankerimizin itinası sayesinde çoğalan bir meblâğdır, dedi.

— Onunla ne yapacaksınız?

— Çekmecemde saklamak istiyorum. Geri kalan ömrüm müddetince sizlerden en çok kimden memman olursam ona bağışlayacağım bir hazine olacaktır.

O günden itibaren

ihtiyar baba aksine olarak hürmet gördü, ihtimam edildi ve okşandı. Sonra baba öldü. Çocukları açmakta acele ederek çekmecenin kilitlerini açtılar. Çekmece boştu. Yalnız içinde demirden bir çekiç ile aşağıdaki cümleleri ihtiva eden bir kâğıt vardı:

« Bu çekici bütün malımı oğullarıma veren ve onların iyiliğine güvenen bakımsız, akılsız bir babanın başını kırmak için size miras bırakıyorum. »

tain eden amillerden biri, ailesinin maddi vaziyeti ki, bir çok gençler ailelerinin hayat mücadelesine iştirak etmek için az çok para getirecek iş görmek zorunda kalırlar.

İkincisi ise ailenin manevi tesiridir ki; maddi vaziyeti müsait olan ailelerde büyüklerin telkinleri rol oynar. Bu telkinlerin kaynağı ekseriya bir takım sathî düşüncelerdir. Çocuklar ya parlak denilen gösterişli mesleklerle, veya çok kazançlı işlere teşvik edilir.

Halbuki bunlara girecek gençlerin muvaffak olup olmayacakları en parlak ve kazançlı mesleğin insanın en çok muvaffak olacağı meslek olduğu düşünülmez. Burada ailenin meslek seçimi bakımından fena rol oynadığını görüyoruz.

Buna karşılık ana baba, çocuğun küçük yaşından itibaren alâkasını tetkik ederek hangi mesleğe yönlendirilmesi icap ettiğini kestirebilir.

Bilhassa çocuğun oyunlarına, sevdiği derslere ve derslerin dışındaki meşguliyetine bakarak onun temayüllerine ait fikirler edinebilir.

Şüphesizki ailenin en müsbet hareketi çocuğu aydınlatarak, onu gelişmiş güzel bir mesleğe göndermeğe cebbretmemesi olacaktır.

Bu kutsal ödevin en önemli kısmını ilk okul öğretmeni başarabilir. Bazılarına göre ekonomik hayatla sıkı bir alâkası olan meslek seçimi işi ilk okulun vazifesi dışında kalır. Bu tamamiyle doğru değildir. Yalnız öğretmenin bu izde tamamiyle muvaffak olacağını da düşünmek hatalı olur.

Zira ilk okul öğretmeni bir çok işlerinin arasında bununla meşgul olamaz. Yalnız bu iş ile uğraşacak olanlara çocukları hakkında kıymetli bilgiler verebilir. Öğretmen çocuğun okuldaki hayatına, bariz kabiliyetlerine ve alâkalarına ait notlar tutarak bunları saklarsa sathî ve eksik olmakla beraber ilerde ya-

pılacak daha esaslı tetkiklere rehber olabilir.

Öğretmen bundan başka çocuklara cemiyetteki ayrı ayrı meslekleri tanıtarak, meslek seçerken neleri düşünmek lâzım geldiğini söyleyerek iyi telkinler yapabilir.

Gerek ailenin gerek ilk okulun meslek seçimi rollerinin tam olmadığını söyledik. O halde bunun başka vasıtalarla tamamlamak gerektir. Bu ihtiyacı duyan memleketlerde «Meslekî İstikamet Büroları» kurulmuştur. Bu bürolar kendilerine müracaat eden gençlere en çok muvaffak olabilecek mesleği gösterirler.

Kayseri Ağzı Kelimeler Üzerinde Araştırmalar

Sayfa 14 den devam

beraber bunları genel bir kural diye kabul etmemek doğru olur. Bazı değişen istisnalar olabilir.

Bütün bunlara kabadayılığın verdiği ruh halinden doğan değişmeler de katarsak yabancı kulağını tırmalayan ve onlara oldukça tuhaf görünen „Kayseri ağzı“ elde edilmiş olur.

Şurasını da hatırlatmak isterim ki İstanbul şivesi yanında hatalı ve kaba olan bu ağızda insana bayağılık ve iğrençlik veren taraflar hemen hiç yoktur. Bu mahallî ağzın kendine has olan tadına, feleğin çarkında ezilmiş, Balkan'ı Yemen'i çiğnemiş hoşsohbet ihtiyarları dinlemekle daha iyi varılabilir. Kayseri'li ihtiyar bu konuşmasında size ılık tatlı, güldürücü, ibret ve öğüt verici dilile ve bütün samimiyetle hitap eder.

Karşısındakinin içtimai sınıf farkının kendisinde aşağı olmasına aldırmış etmeksizin ahab oluverir. Muhatabını sanki lisanının sihrile büyüler. Onun kendisinde olduğu gibi dilinde de kibir yoktur.

(Sonu var)

Gençlik ve İhtiyarlık

Raşit BENER

Yaşlı bir zat hafifçe bir öksürse “İhtiyarlık efendim!”, Buna mukabil, genç birisi öksürse “Soğuk algınlığı efendim!”,

Yaşlı birisi boynunu sarsa “Vakti geçmiş efendim!”, Genç bir zat aynı durumda olsa „Anjin olmuş efendim!”,

Yaşlı bir zat bir kelime yanlışlığı yapsa “Bunamış efendim!”, Genç birisi bu hatayı yapsa “Olagan iştir!”, gibi ve daha buna benzer birçok misaller gösteriyor ki ortada bir gençlik ve ihtiyarlık modası her söz arasında cereyan etmektedir.

Filhakika Atatürk, Cumhuriyeti gençliğe emanet ederek bu emanetin üzerinde hassas davranmalarını onlardan istedi.

Fakat hangi gençlikten? Fikren dejenere, önüne gelen rejime uyan, aklına geleni işliyen gençlikten mi?.. Şüphe hayır. Öyle ise gençlikten maksat nedir? Bence gençlik dinçlik, dirilik, canlılıktır. Bir fert, ister yaşlı ister genç olsun vücutça sağlam, kafaça sağlam, ruhça sağlamsa her zaman gençtir ve içinde bulunduğu topluluğun faydalı bir uzvudur. Bu itibarla gençlik ve ihtiyarlık kelimelerini suyiistimâl etmemek lâzımdır,

Türk gelenek ve göreneğinin, Cumhuriyet idealinin başında, büyüklere hürmet küçük- lere şefkat ve en nihayet de vatandaşlık hukukuna saygı, gelir! Fertlerin bir birine olan saygı ve hakşinashğı ise devlet ve millet mekanizmasının

Sağlık Bilgisi

Dr. M. Edip Tarım

İnsana en büyük devletin sağlık olduğunu herkes bilir. Sevdığımız, saydığımız ahab, dost ve akrabalarımıza, hattâ can ciğer evlâdımıza en büyük dileğimiz canının sağ olmasıdır. Birisi hatırımızı sorduğu zaman (Sağlığınıza duacıyım) deriz. İnsan için en kıymetli şey canıdır. Servet, evlât, yâr, ondan sonra gelir. Çünkü can sağ olmazsa bunların hiç birisinden tat alınamaz. İşte sağlık bilgisi hastalığa yakalanmamak, daima dinç kalmak yollarını öğretir.

Hastalığa yakalanmamak için nereden ne yollarla, ne sebeple geldiğini bilmelidir ki ona karşı çareler bulunabilsin. Öyleya, düşmanın nereden geldiği bilinmezse onu yenmek mümkün olur mu?

İnsanın hayatı ana karnında ve doğduktan sonra dünyada olmak üzere esaslı iki devredir. Ana karnında iken hastalıklar doğrudan doğruya gelmez. Sağlam ananın karnında ki çocuk sağlam olur. Bunun için ana karnında iken gelen hastalıkları ve onlardan korunma çarelerini gebe kadınların hastalıkları sırasında göreceğiz.

İnsanların dünyadaki hayatında tutuldukları hastalıklar ise temasta bulundukları şeylerden gelir. Bu şeyler sırası ile hava, su, gıda, ışık elbise, eşya, ev, diğer insanlar, zehirli maddeler ve süprüntülerdir. Bunlardan başka insanın kendi vücudunda kendiliğinden hasil olan hastalıklar vardır. Erciyes mecmuasının bu köşesinde saydığımız şeylerin vücudumuza yaraması sağlığınıza koruması için nasıl olması lâzım geldiğini göreceğiz.

yerinde dönmesini temine yarar ki bu da hemen hemen hepimizin istediği bir şeydir.

Kayseride Hayvan Yemleri ve İstifade İmkânları

Kadir GÖZÜBÜYÜK

Y. Z. M.

Kayserideki hayvan yemleri durumunu gözden geçirmeden önce biraz hayvan yeminin öneminden ve hayvan yemi çeşitlerinden bahsetmeyi faydalı buldum

Hayvan yemi denince neden acaba ilk aklımıza gelen şey samandır? Bu suali « Çünkü saman hayvanlarımızın her gün seve seve yedikleri yemdir de onun için ilk defa aklımıza o geliyor » diye cevaplandırarak çok büyük hataya düşeriz. Bugün ilim, hayvanlarımızın samanı sevindikleri için yemediklerini; tecrübe ve tahliller ise, samanda sevilecek hiç bir şeyin olmadığını göstermektedir. O, safi sellülozdur. İçinde ancak yüzde yarım nisbetinde işe yarar proteinli madde vardır. Öyleyse ziraat hayvanlarımız yalnız sahiplerine iyi görünmek için odundan iştah yaratıyorlar; karınları doymuş görünsün diye işkembelerini tıka basa samanla dolduruyorlar. İşin düşünülecek tarafı şu ki: Samanı hayvanların önüne biz atıyoruz.

Daima insanların olsun, hayvanların olsun severek yedikleri gıdalar, içinde her çeşit besleyici maddeyi ihtiva eden, besini bol olan ve az hacim tutan gıdalardır. Meselâ bizler soğuk bir ayranı suya ve pastayı da ekmeğe daima tercih ediyoruz.

Onun için hayvandan iş ve verim hususunda azami istifade bekleni-

yorsa tabiatın kendisine bahsettiği yem rasyonunu muntazam temin etmek ve istihkakından hiç bir zaman kesmemek lazımdır.

Esasında ziraat hayvanlarının yemi çok çeşitlidir. Bunların en mühimlerini şöyle sıralayabiliriz. ARPA, YULAF, BURÇAK, FİĞ, YONCA, PANCAR, PATATES, KIŞLIK YEM BEZELYESİ, KORUNCA, TIR-FİL (üçgöl), HAVUÇ, YEM TURŞUSU ÇAYIR ve SAMAN. Sırasıyla ta samana gelinceye kadar insanların faydalanmadığı hayvan yemi yoktur. Havucu, vitamini vardır, Patates nişastalıdır ve Pancar da tatlıdır diye yine hep bizler yiyoruz. Arpayı asıl istihşal edene değil de Payton arabası atlarına yediriyoruz. Yani ziraat hayvanı işliyor, araba atları dişliyor. İşte ziraat hayvanına indirdiğimiz darbelerin en büyüğünden biri budur.

Yem meselesi üzerinde konuşa konuşa sesi kısılan bir ziraatçi dedi ki: Bir sihirbaz çıksa da samandan da insana yarayacak bir madde çıkarabilse, insanların samanı da hayvanlara çok göreceğini biliriz. İnsan yanlış bir düşünce ile hayvana patates, pancar ve havuç yedirilirse zarar edileceğini zannediyor. Fakat hakikat hiçte böyle değildir. Bilâkis bu maddeler hayvanlara yedirilir

YETİŞEN TÜRK KADINI

Rıza SEMBOL

Ürgüp Sorgu Yargıcı

(geçen sayıdan devam)

Kadının en geniş hak ve hürriyetlerini hattâ kendisinin hayal etmediği ölçüde bahşeden ATATÜRK'Ü dinleneye devam edelim.

Aynı konuşmasında büyük ATA-

ve meselâ süt ineklerine verilirse ineğe verdiğimiz bu ham maddeleri Pazardan üçte bir fiatlarına satın almış kadar kâr ederiz. (Bu netice ineğin bina amortisi, bakım, güdüm, sağım, vergi masrafları ile ondan alınan yavru, et, süt gübre, kan, kemik ve gördüğü faydalı iş miktarları makayese edilerek çıkarılmıştır.)

Masraf ve irat arasındaki fark Pazarda mahsulün fiatını bir gün zarfında üç misli düşürecek kadar büyüktür.

Hayvan yalnız verim değil iş hususunda da ziraatın esaslı bir unsurudur. Hatta rasyonel bir ziraatin esasıdır. Hayvansız ziraata sömürgecilik, ziraatsız hayvancılığada arabacılık demek lazımdır.

Hayvan yemi yalnız hayvanı beslemez; aynı zamanda toprağın evsafını iyileştirir, onu gübreler ve ıslah eder. Demekki hayvan ve ziraat birbirinden ayrılmıyan birer unsur. Hayvan yemleri de hayvanın ve toprağın kıymetini artıran bir

TÜRK kadının bütün bu haklar karşılığında cemiyete ödemiye mecbur olduğu büyük borca da işaret etmiştir.

„ KADININ EN BÜYÜK VAZİFESİ ANALIKTIR “ buyurmuştur.

bitki zümresi olduğundan rasyonel bir ziraat yapmak için hayvan yemi ziraatı mutlaka lazımdır ve şarttır.

Gönül ferahlığı ile söyliyebiliriz ki Kayseri toprağı hayvan yemi yetiştirilmesi bakımından çok elverişlidir. Yalnız dileğimiz şudur ki: Çiftçimiz ve köylümüz hayvan yeminin kıymetini takdir etsin. Tohum getirtilmesi ve temizletilmesi, fennî âletler tedariki, ziraî hastalıklar ve haşerelerle mücadele, damızlık hayvanlar temini hususunda ilgili dairelere ve bu meyanda çıkarılan broşürlere, belletenlere başvursun.

Halkevi Köycülük Komitesinin bu uğurdaki çalışmalarını sevinçle takip ediyor ve komiteden daha büyük başarılar bekliyoruz. Yakında kurulacağını umduğumuz « Kayseri Çiftçileri Birliğinin » daha şimdiden hazırladığı hayvan yemi hususundaki çalışma programını heyecanla okudum.

Bütün bu teşekküllerin gayreti ve çiftçimizin de iştiraki ile Kayseride hayvan yemleri ziraatinin kalınacağına büyük inanım vardır.

Âdem - Havva gündenberi ka-
dın, en değişik telâkkilere uğrıyan
cemiyet unsurlarından biridir. Tan-
rıya nezdeldiği günlerden henüz
çok uzaklaşmış sayılmayız. Siyasi
rolü sık sık değişti, bu gün bile ne
kadar değişik telâkkiler mevzuudur.

Fakat kadının bir tek vazifesi
değişmedi bu, hiçbir zaman değiş-
meyecek olan "analık", vazifesidir.
Bu değişebilen siyasi kanunların
değil ezeli, mutlak ve değişmez o-
lan tabiatın kanunudur.

Göklerin tanrısına kurban edilen-
lerden milletlerinin mukadderatına
el koymuş olanlara, üniversite kür-
süsündekinden tarladakine kadar is-
tinasız bütün kadınlar analık ol-
mak vazifesi üstünde birleşiktirler.

Türk inkilâbının kadına verdiği
geniş serbestliği, siyasi hak, her sa-
hada erkeğinin yanında çalışma
hürriyeti, hiçbir zaman yanlış tef-
sirlere yol açmamalıdır.

Kadını, mutfak ve beşik mahkû-
ma saymamak, kendisine mutfak ve
beşikten kaçmak ve kaçınmak ser-
bestliğini vermek manasına gelmez.
İnsanlık ölçüsünde müsamaha götür-
miyen "Analık vazifesi", milli çer-
çeve içinde düşünülürse hadiseyi
daha titizce tetkik etmiye mecburuz.

Biz, kendimizi bildik bileli tak-
litçilikten nefret ettiğimiz için Türk
kadınlarını yabancı rejimler gözlü-
ğünden görmüyoruz. Türk kadını
daha yenide tanınmış değiliz. Türk
hâkanının yanında oturan ve devlet
vesikalarına onunla birlikte imza
koyan hatun zamanındanberi o, asil
ve feragatli bir insan muhterem bir
anadır.

Daha dün Sakarya boylarında,
gözünde milli kin, gönlünde milli
ateş yanan, yavrusunu sırtına bağ-
layıp koltuğunda mermi taşıyan da
oyudu.

Bütün bunları biliyoruz...

Hattâ, pek yakın tarihlerin bu
temiz ve âsil hatıraları bile bile bi-
zi sık sık kadın ve analık vazifesi-
ne dönmekten alıkoyamıyor.

Her davamızda "Kuvayı milli-
yecî", ruhunu devam ettirmek az-
mimizdeki samimi milliyet severliği
Türk kadınının gözlerinde okumak
ihtirasını yenemiyoruz.

Esasen İstiklâl Savaşının büyük
zaferinde doğan mes'ut hava içinde
imrenilecek bir inkişaf ile ilerliyen
Türk kadını, bütün şuurlu ruhları
düşündüren ve son dereceye gelen
hali hazır bu dünya karışıklığı içe-
risinde erkek kadar sert ve kavgacı
olmağa davet edilmiş bulunmaktadır.

Zaten Türk kadını ne idi, tarih
boyunca böyle değil midir? Oğuzla-
rı, Yavuzları, Mustafa Kemalleri,
İsmetleri doğuran ve yetiştiren Türk
kadını büyük başarılarında onların
yanında yer almış değil midir?

Şüphe yok bütün bunlar böyle...
Yeni Türk kadını yalnız fazilet,
medeniyet ve şecaat sahasında ken-
disini göstermiş olmakla kalmamış-
tır, güzellik de Türk kadınına ve-
rilmiştir

Türk kadınının dünya üzerindeki
yüksek mevkiini bu vasıf ve mezi-
yetlerine medyunuz

İşte yine Türk kadınının Türk
ülkesinde böylece parlamakta ve
dünyanın gözlerini kamaştırmakta-
dır.

Kayseri Sokaklarına Yaraşır Adlar

Kemaleddin KARAMETE

Konya, Sivas, Kayseri gibi Anadolu'nun siyasi ve harsî
tarihinde büyük rol oynayan ve Anadolu vahdetini yaparak
tam mânâsıyla bir Türk Milleti - siyasi ve harsî manasıyla -
vüanda getiren beldeler birer Site'dir.

Mükrimin Halil

Tarihi insanlıkla başlıyan Kay-
seri için bazı muharrirler çok haklı
olarak aynı zamanda başlı başına

bir müzedir diyorlar. Bununla bera-
ber şehirde eski anıtlardan mâda
bir kaç tarihi mahal ve mahalle
isminden başka büyük olay-
ları ve bunları meydana ge-
tiren büyük adamların ismi-
ni taşıyan semtlere az rast-
lanır. Buna mukabil tesadüfi
ve geliş güzel verilmiş ad-
lar, şehrin sokak başlarını
süslemektedir.

Her halde nüfus sayımla-
rı dolayısıyla sokakları ad-
landırmak mecburiyeti hasıl
olunca, bu işe memur edilen
kimseler, bazı sokakların es-
ki adlarına bile ehemmiyet
vermeden akıllarına gelen
kelimelerin listesini yapmış
ve bunları levhalara yazdır-
mışlar zehabı hasıl oluyor.
Levhalarından ellerine ilk ge-
leni de ilk rastladıkları so-
kağa çaktırmış oldukları an-
laşıyor. Şehirde dolaşırken
bunlardan pek gariplerine
rastlanmaktadır.

İstanbul, İzmit gibi şehir-
lerde (Kayserili Ahmet Pa-
şa) sokağına rastlarsınız, fa-
kat Kayseride bunu göre-
mezsiniz. Dünyada şöhreti
olan Kayserili Mimar Sinan'ın
adı ile anılan bir sokak yok-
tur. Büyük bir komutan,

Üstad-ı zi-irfan Ahmet Remzi Akyürek Dedenin İrtihali Tarihi :

*Kadri yüksek merdi-kâmil, yurtta tek Remzi Dede ;
Çekti dünyadan bu gün - hayf - el, etek Remzi Dede !*

*Mevlevîler Gülşeninde Şeyh Atâullah Dede,
Sulb-ü pâkından yetişmiş bir çiçek Remzi Dede !*

*(Şeyh Süleyman-ı Tûrâbî oğlu Ahmet) ceddinin
İsmi almış, mahlûsın yapmıştı ek, Remzi Dede !*

*Misli ender Mesnevî - hân, saki-i irfân iken
Bezm-i fâniden ayâğın etti fek, Remzi Dede !*

*Pehlivan-ı sahâi-i câz olup bûkmüş idi,
Şâirân-ı asra âit çok bilek Remzi Dede !*

*Çok faziletler, meziyetlerle mevsuf, hassaten,
Sâhibi vicdandı; yoktur bunda şek, Remzi Dede !*

*Hakka hürmet, halka hizmetten ferağat etmemiş ;
Rûhî tenden uçtuğu son âne dek, Remzi Dede !*

*(Ney) le dem tattım da yazdım, Ârifi tarihini :
Gitti ah! üstad-ı ârif, Akyürek Remzi Dede !*

Kayseri : 7. 11. 1944 - Salı

Fahri BİLGE

bilgin, şair bir zat olan ve ecdadı Kayseride kadılık etmiş bulunan Kadı Burhaneddinin bir caddesi yoktur. Eski Mahalle adların tarihi de vardır: Meselâ oturduğum mahallenin adı ötedenberi (Konukboğarı) dır. Daha eskiden (Konuklar) imiş. Bunun halk arasında şöyle bir hikâyesi vardır. Vaktiyle Paşanın birisi kölesiyle bu mahallede bir eve misafir olmuş. Paşanın yanında bir hayli altın varmış. Geceleyin kölesi kendisini öldürerek altınları alıp kaçmış. Halk ta her halde bu vakadan sonra eski adı Konuklar olan bu mahallenin adını Konukboğana çevirmiştir. Bu ad ancak nüfus kütüğünde hâlâ kullanılmaktadır. Fakat sair işlerde Tos mahallesi ile nedense birleştirilmiştir. Görülüyor ki bu ad hiç olmazsa bir olaya göre konmuştur.

Şu halde Kayserinin öğündüğü çok değerli yüzlerce evlâtlarının adlarını bu suretle andırmağa imkân vermek, aynı zamanda bir kadirşinaslık olacaktır. Meşhur Türk büyüklerinin adları da Kayseriyi ayrıca şereflendirir. Gerek millî günlerimiz gerekse Kayserinin hususî tarihi, veyahut sair ehemmiyetli

günlerinin adlarını da ihmal etmemelidir.

Kayseriyi her tarafa tanıtan hemşehrilerimizin adlarına heykel dikemiyoruz. Ciltlerle kitaplar çıkaramıyoruz, yıl dönümlerini konferans ve törenlerle kutlayamıyoruz. Hiç olmazsa şimdilik adlarına birer sokak tahsis edelim.

Bu adları tesbit için Halkevi Belediye ile birleşmeli ve bunlar memuriyet ve meslekleri dolayısıyla değil fakat bihakkın Kayseri ile ilgili olan kimselerden mürekkep bir heyet seçmelidir. Listeyi işte bu müteahhas heyet hazırlamalıdır.

Dünyanın meşhur şehirlerinde durum bu merkezdedir. Tarihi pek eski olmıyan Yenedünyadaki şehirlerin sokaklarına ad yerine numaralar konmuştur. Bizim tarihimizin şanlı sayfaları bu gibi yeniliklere ihtiyaç hissettirmez.

Şunu da şükranla kayıt edeyim ki bu yolda ilk adımı Kayseri Belediyesi atmıştır. Kayseride bir çok ailelerin cediti büyük bir şair, ve bilgin olan hemde türbe, cami ve çeşmesi bulunan İbrahim Tennuri'nin ebediyen istirahat ettiği sokağa Tennuri adını verdirmiştir. Belediyemizi bunun için candan tebrik ederiz.

ORMAN DAVAMIZ

Mehmet BİNER

Yüksek Orman Mühendisi

Bir Millet iktisadiyatının bel kemiğini teşkil eden orman varlığının kıymet ve ehemmiyeti hiçte azımsanacak derecede değildir. Ormanların kıymet ve ehemmiyeti bilhassa bizim gibi ormanca pek fakir memleketlerde kendini göstermektedir. Ormanlarını azaldığını hisseden Almanya lu işe lâyık olduğu ehemmiyeti vermekte gecikmemiş ve bugün ormanca zengin devletler zümresine girmiştir. Almanya, odun maddesine dayanan endüstride en ön safta bulunmaktadır. Amerikada da yeni yeni bu mevzu ehemmiyet kesbetmektedir.

Bir memlekete yeter derecede ormanı vardır denebilmesi için arazisinin % 30 nın ormanla kapalı bulunması şarttır. Ancak o zaman ormandan hakkile faydalanılabilir. Pr Dr. Ali Kemal Yiğidoğlu'nun kitabında zikredildiği üzere ormancılık ve ziraat bakımından Türkiye arazi-

sinin % 41.6 sından istifade mümkün olduğu halde bugün ancak % 10,2 den ormancılıkla % 13,6 dan da ziraatla faydalanabiliyoruz. Demek oluyor ki bütün sahadan istifade edebilecek olursak ormanca yeter derecede zengin memleketler seviyesine çıkabileceğiz.

Bu gün mevcut olan ormanlarımızın kat'i amenejeleri yapılmadığından kat'i olarak miktarını tayin edemiyorsakta yapılan istatistik ve tahminlere göre 8.927.000 hektar vüsatindeki ormanlarımız umum sahanın ancak % 10,2 sini teşkil ediyor. Bunlar da disiplinsizlik ve düzensiz faydalanmalar yüzünden çalığa inkılâp etmiştir. Mütebaki kısmın ekseriyetini, baltalık ormanları teşkil ettiğini de nazarı itibara alırsak endüstride ve sanayide pek fazla ihtiyaç gösterilen kerestenin temini için lüzumlu olan kuru ormanlarımızın pek az ve bizi besliye-

miyecek durumda olduğu açığa çıkar.

Ormanlara verilen ehemmiyetin en mühim taraflarından birisi de mahfedin bu varlığın kolay kolay meydana getirilmemesidir. Hasılanın geç ve güç alınışdır ki ormancılık mesleğini güçleştiriyor. Ve halk arasında da ormancılara olan itimadı azaltmakla beraber, ormancılardan vazifelerinin ne olduğu hakkında kat'î fikir edinebilmelerine de mani oluyor. Meselâ bir ziraat işletmesinin hiç yoktan kuruluşu ve faaliyete geçişi, nihayetinde bu faaliyetin verimi, hasat mevsiminin sonuna kadardır. Bir mimarın muvaffakiyetinin neticesi de işin hacmine göre ay veya sene ister; sene sonunda muazzam bir bina o mimar hakkında bir fikir verebilir ve iş, gözle herkes tarafından takip edilebilir.

Bir orman yetiştirilmesi ve ondan istifade edilebilmesi için ise, uzun zamana ihtiyaç vardır. En az bir asır hat-tâ iki asra yakın bir müddet ister. Ormanlarda yapılan tahribatta kendisini geç gösterirse de böyle asırlar beklemeye hacet bırakmaz, nihayet bir kaç sene içerisinde acı tesirlerini gösterir. Ormansızlığın acı neticelerinin baş gösterdiği anda, yeniden orman ihyasına başlanınca ilk önce karşımıza tabiat kanunları çıkar. İkinci olarak,

para meselesi ve nihayet eleman kıtlığı baş gösterir. Kudret kanunlarına uymaya mecburuz. Eğer onlara aykırı hareket edersek Taa'rinin ağır darbeleriyle karşılaşırız

Miktarı gayet az olan ormanlarımızı tahrip eden unsurları beş maddede toplayabiliriz.

- 1 — Başı boş hayvan otlatması,
- 2 — Orman yangınları
- 3 — Tarla açmaları,
- 4 — Orman mahsulleri kaçakçılığı,
- 6 — Tabiatın yakıcı tahrip-kâr tesirleri.

(Sonu var)

İmtiyaz Sahibi
Raşit Bener

Yazı İşleri Müdürü
Kâzım Özyedekçi

Yıl : 3 Sayı : 25

Yıllığı : 190 Kuruş
6 Aylığı 90 »

Değerli Yazılara sahifelerimiz açıktır.

Basılmıyan yazılar geri verilmez.

Basıldığı Yer :
SÜMER MATBAASI - KAYSERİ

MERDANE

onu gelmez yola gidem,
İlelem merdane merdane.
Dert elinden dertli sinem,
Delem merdane merdanel..

Hayat, azgın yele döndü;
Sevdiklerim ele döndü,
Gözüm yaşı sele döndü
Silem merdane merdanel..

Boşunaymış hep yeldiğim;
Namerdleri dost bildiğim.
Dostların namerd olduğum
Bilem merdane merdanel..

Çağırılmadık yere gitmem,
Namerdin dalında ötmem.
Azrail'e minnet etmem
Ölem merdane merdanel..

Ye Bünyânî, kem ise de!
Çekilmez elem ise de.
Gurbet cehennem isede
Kalam merdane merdanel..

İsmail Özsu (Bünyânî)

Ticaret Lisesi sınıf VI No. 30

BİZİM DAĞLAR

Mor kılıfın takıverdi,
Şu karşıki bizim dağlar.
Birden gönlüm yakıverdi,
Şu karşıki bizim dağlar...

Bizim dağlar bizim dağlar,
Çevreniz hep yeşil bağlar!..

Uludur başınız sizin
Ey karşıki bizim dağlar.
Yamandır kışınız sizin,
Ey karşıki bizim dağlar...

Bizim dağlar bizim dağlar,
Çevrende aşıklar ağlar!..

Üstünüzde şahin döner,
Bire sizin, bizim dağlar.
Gün olur onlar da iner,
Bire sizden bizim dağlar...

Bizim dağlar bizim dağlar,
Çevrende aşıklar ağlar!..

Veli Yazar

Pazarören Köy Enstitüsü
Son Sınıf Talebelerinden

Halkevleri Dergileri

<i>Derginin adı</i>	<i>Halkevlerinin Adı</i>	<i>Kaç günde bir çıktığı</i>
Görüşler	Adana	Aylık
Taşpınar	Afyon	"
Yeşilirmak	Amasya	"
Türk Akdeniz	Antalya	İki aylık
Altınyaprak	Bafra	Aylık
Kaynak	Balıkesir	"
Uludağ	Bursa	Üç aylık
Ülker	Burdur	Aylık
Çoruh	Artvin	İki aylık
İnanç	Denizli	Aylık
Aaracadağ	Diyarbakır	"
Altan	Elâzığ	"
Yeni Türk	İstanbul - Eminönü	"
Halk Bilgisi Haberleri	" "	İki aylık
İstanbul	İstanbul halkevleri	15 günlük
Erciyes	Kayseri	Aylık
Halkevi	Eskişehir	"
Aksu	Giresun	"
Ün	Isparta	"
Fikirler	İzmir	"
Doğuş	Kars	15 günlük
Konya	Konya	Aylık
Gediz	Manisa	"
İçel	Mersin	"
Taşan	Merzifon	"
Yeni Milâs	Milâs	"
Muğla	Muğla	"
Akpınar	Niğde	"
Ülker	Niksar	"
İnan	Trabzon	"
19 Mayıs	Samsun	"
Dıranaz	Sinop	"
Ortayaylâ	Sivas	"
Bozok	Yozgat	"
Karaelmas	Zonguldak	15 günlük
		Üç aylık

Fiatı 15 Kr.

Nurettin Sümer